

IZVJEŠTAJ
O AKTIVNOSTIMA NA REALIZACIJI PROJEKTA ISTRAŽIVANJA I
PROIZVODNJE UGLJOVODONIKA U PODMORJU CRNE GORE
II kvartal 2013 (1-apr-13 do 30-jun-13)

SADRŽAJ

I	Uvod.....	5
II	Pregled glavnih aktivnosti u izvještajnom periodu	5
	1. Normativne aktivnosti	5
	2. Upravljanje podacima.....	5
	3. Tenderske aktivnosti	5
	4. Fiskalni paket.....	6
	5. Zaštita životne sredine	6
	6. Infrastruktura	6
III	Trenutno stanje.....	6
IV	Pregled završenih aktivnosti iz prethodnog perioda.....	7
	1. Normativne aktivnosti	7
	2. Upravljanje podacima.....	7
	3. Tenderske aktivnosti	8
	4. Fiskalni paket.....	9
	5. Zaštita životne sredine	9
	Prilog 1 – kratak pregled glavnih karakteristika Predloga javnog poziva za dostavljanje ponuda za dodjelu ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodnika u podmorju Crne Gore	9
	Prilog 2 - Lista kompanija koje su posjetile Sobu s podacima.....	12
	Prilog 3 - Lista kompanija koje su iskazale zainteresovanost za dodjelu Ugovora	13
	Prilog 4 - Mapa blokova za prvi Tender.....	14

I Uvod

Programom rada Vlade Crne Gore za 2013. godinu definisana je obaveza Ministarstva ekonomije da kvartalno izvještava Vladu Crne Gore o aktivnostima na realizaciji Projekta istraživanja i proizvodnje ugljovodonika u podmorju Crne Gore. Prethodni Izvještaj o aktivnostima na Projektu je usvojen od strane Vlade Crne Gore na sjednici od 28. marta 2013. godine. Sadašnji Izvještaj sadrži pregled aktivnosti koje su izvršene u izvještajnom periodu (april – jun 2013. godine), sa osvrtom na izvršene aktivnosti iz prethodnog perioda.

II Pregled glavnih aktivnosti u izvještajnom periodu

1. Normativne aktivnosti

1. Izrađen nacrt podzakonskog akta o deinstalaciji postrojenja;

2. Upravljanje podacima

1. Potpisan ugovor o isporuci softvera za upravljane geološkim podacima. Softver isporučen i instaliran, i obuka osoblja Ministarstva ekonomije zaduženog za upravljanje podacima je izvršena. Plaćena licenca za softver za 1 godinu.
2. Izvršena migracija podataka na novu softversku platformu.
3. Početi pregovori sa specijalističkim geofizičkim kompanijama o besplatnom reprocessuiranju postojećih podataka o istraživanju ugljovodonika u podmorju Crne Gore, što će za rezultat imati bolje geološko poznavanje područja i njegovu veću privlačnost za investitore.
4. Soba s podacima radi neprekidno od oktobra 2011. U izvještajnom periodu izvršene su dvije posjete sobi s podacima. Za detalje svih kompanija koje su posjetile sobu s podacima pogledati Prilog 2.
5. Aktivnosti na preuzimanju preostalih podataka koji su vlasništvo države, od bivšeg koncesionara (Jugopetrol) i dalje su u toku, bez pomaka u odnosu na prethodni period.

3. Tenderske aktivnosti

U izvještajmo periodu nije bilo aktivnosti u ovom segmentu.

4. Fiskalni paket

1. Angažovan konsultant koji će napisati zakon o posebnom porezu za upstream industriju ugljovodonika. Aktivnost se finansira iz sredstava granta Vlade Kraljevine Norveške (65.000 EUR).

5. Zaštita životne sredine

1. Objavljen Javni poziv za izbor konsultanta koji će izraditi Stratešku procjenu uticaja na životnu sredinu za aktivnosti istraživanja i proizvodnje ugljovodonika u podmorju Crne Gore .

6. Infrastruktura

1. U sklopu Studije izvodljivosti Jadransko-jonskog gasovoda (IAP¹) koju finansira EC DG ENLARG i EBRD, Crna Gora je dobila Grant za izradu Master plana za gas (GMP) koji će izraditi isti konzorcijum koji radi studiju izvodljivosti.
2. Projektni zadatak za izradu GMP-a za Crnu Goru je usaglašen. GMP se očekuje u prvom kvartalu 2014.
3. Data je načelna saglasnost za trasu IAP gasovoda koja treba da prođe kroz teritoriju Crne Gore.
4. Crna Gora je potpisala Memorandum o razumijevanju za podršku i saradnju u realizaciji Trans-jadranskog gasovoda (TAP) i Jonsko-jadranskog gasovoda (IAP).

III Trenutno stanje

Ministarstvo nije raspisalo Javni poziv jer Vlada još nije dala saglasnost na isti. Prilikom dostavljanja Predloga Javnog poziva, Ministarstvo je predložilo da se prpratne aktivnosti, od čijeg završetka dijelom zavisi postupak uspješnog okončanja tenderskog postupka, odvijaju paralelno sa tenderom.

Kao glavna aktivnost koju je neophodno završiti prije okončanja tenderskog postupka je donošenje posebnog zakona o porezu na upstream industriju ugljovodonika. Zakon se mora usvojiti najkasnije 3 mjeseca prije okončanja tenderskog postupka, kako bi se mogli definisati modeli koncesionih ugovora.

Ministarstvo finansija koje je nadležno za pripremu navedenog zakona je oformilo Radnu grupu za izradu istog, dok je Ministarstvo ekonomije putem donacije

¹ IAP planira da poveže Fieru (Albanija) sa Splitom (Hrvatska), prolazeći kroz teritorije Crne Gore i BiH, sa ukupnom dužinom IAP-a od 530 km,

Kraljevine Norveške obezbijedilo novčana sredstva za ekspertsku pomoć oko definisanja predloga zakona. Nakon dobijene saglasnosti Uprave za javne nabavke, Ministarstvo ekonomije je u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama angažovalo stručnog konsultanta, koji će zajedno sa Radnom grupom Ministarstva finansija izraditi Predlog zakona.

IV Pregled završenih aktivnosti iz prethodnog perioda

1. Normativne aktivnosti

1. Izrađen predlog podzakonskog akta o koncesionim naknadama po osnovu Zakona o istraživanju i proizvodnji ugljovodonika.
2. Izrađen predlog podzakonskog akta o tehničkim zahtjevima za bušenje bušotina i izgradnju postrojenja za proizvodnju ugljovodonika
3. Izrađen predlog podzakonskog akta o detaljanom sadržaju programa razvoja i proizvodnje ugljovodonika;
4. Priprema tehničkog podzakonskog akta iz oblasti bezbjednosti na moru, sigurnosnih zona i plana upravljanja nepredviđenim situacijama uz konsultacije sa Ministarstvom saobraćaja i pomorstva i Upravom pomorske sigurnosti;
5. U julu 2010. godine Skupština Crne Gore je usvojila Zakon o istraživanju i proizvodnji ugljovodonika („Službeni list Crne Gore“, broj 41/10 i 40/11), kojim se uređuju uslovi, način i postupak istraživanja i proizvodnje ugljovodonika, kao i druga pitanja od značaja za istraživanje i proizvodnju nafte i gasa u Crnoj Gori. Nakon što je donijet Zakon stvorili su se preduslovi za otpočinjanje postupka pripreme tenderskog postupka za dodjelu koncesionog ugovora o proizvodnji ugljovodonika u podmorju Crne Gore.
6. Donijeta Odluka o određivanju blokova za istraživanje i proizvodnju ugljovodonika (Službeni list Crne Gore 17/11), kojom je podijeljena teritorija Crne Gore na blokove za istraživanje i proizvodnju ugljovodonika.

2. Upravljanje podacima

1. Iz sredstava granta Vlade Kraljevine Norveške (115.000 EUR), nakon sprovedenog tenderskog postupka u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, kupljen softver za upravljanje postojećim i budućim podacima iz aktivnosti istraživanja i proizvodnje ugljovodonika.
2. U oktobru 2011. godine otvorena je Soba sa podacima koja predstavlja skup svih geoloških podataka prikupljenih povodom prethodnih istraživanja nafte i gasa u podmorju Crne Gore, po osnovu ranije zaključenih koncesionih ugovora. Pristupom Sobi sa podacima zainteresovane kompanije mogu izvršiti uvid u raspoložive geološke podatke, sa ciljem vršenja interpretacije i procjene perspektivnosti crnogorskog podmorja sa aspekta proizvodnje nafte i gasa. Pristup podacima je uređen Pravilima za pristup, kojima je definisano da se

podaci mogu koristiti samo u svrhu sopstvene interpretacije od strane kompanija.

3. Do sada je Sobu sa podacima posjetilo 19 kompanija, koje su u usmenim razgovorima sa predstavnicima Ministarstva, a i samom posjetom Sobi sa podacima, iskazale zainteresovanost za ovaj Projekat. Treba napomenuti da su neke kompanije posjetile sobu s podacima više puta. Za listu kompanija koje su posjetile Sobu sa podacima pogledati Prilog 2.

3. Tenderske aktivnosti

1. U saradnji sa konsultantom, Ministarstvo ekonomije je pripremlilo Javni poziv za dostavljanje ponuda za dodjelu ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika zajedno sa **Tenderskom dokumentacijom**. Javni poziv je u januaru 2013. godine, u skladu sa članom 20 Zakona o istraživanju i proizvodnju ugljovodonika („Sl. list CG, broj 41/10), dostavljen je Vladi na davanje saglasnosti.
2. Izrađen nacrt promotivne brošure, čija konačna verzija čeka usvajanje tenderske dokumentacije.
3. U decembru 2010. godine Ministarstvo ekonomije je objavilo Javni poziv za iskazivanje zainteresovanosti za dodjelu Ugovora o koncesiji za proizvodnju i Ugovora o koncesiji za istraživanje ugljovodonika u podmorju Crne Gore. Poziv je objavljen sa ciljem da se testira zainteresovanost naftnih kompanija za ovaj Projekat. Iako je poziv objavljen samo u dnevnom listu „Pobjeda“, u ostavljenom roku Pismo zainteresovanosti je poslalo 15 kompanija, da bi tokom vremena zainteresovanost za ovaj projekat iskazalo više od 20 kompanija. U prilogu 3 je data lista kompanija koje su iskazale zainteresovanost za dodjelu ugovora.
4. U novembru 2011. počeo sa radom website www.petroleum.me koji se stalno ažurira na crnogorskom i engleskom jeziku.
5. U junu 2012. godine konsultanti su za potrebe Ministarstva ekonomije izradili strategiju promocije teritorije Crne Gore za aktivnosti istraživanja i proizvodnje ugljovodonika.
6. U julu 2012. Ministarstvo ekonomije je pripremlilo, a Vlada Crne Gore je na sjednici od 5 jula 2012. godine, donijela Odluku o određivanju blokova za dodjelu ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore (Službeni list Crne Gore, broj 42/12). Odlukom je određeno 13 blokova ukupne površine 3191 km² koji će biti ponuđeni na prvom Tenderu, i koji su teritorijalno pripadali nekadašnjem bloku 3 (Ulcinj). Navedeni blokovi su odabrani jer za njih postoji najviše raspoloživih geoloških podataka, s tim da je i interes kompanija najveći za ovaj dio podmorja. Mapa blokova je data u Prilogu 4
7. U oktobru 2012. objavljen članak u referentnom časopisu GeoExPro čim je najavljeno otvaranje teritorije Crne Gore za *upstream* aktivnosti.

4. Fiskalni paket

1. U saradnji sa Ministarstvom finansija, definisan je obuhvat i glavni elementi budućeg zakona o posebnom porezu za upstream industriju ugljovodnonika, na osnovu Fiskalne politike za tu oblast. (podsjećanja radi predviđena poreska stopa je 50% na neto profit)
2. Definisni su elementi fiskalnog modela, na osnovu softvera za modeliranje dobijenog od konsultanta, odnosno predložen model sa uvođenjem super poreza samo za industriju istraživanja i proizvodnje ugljovodnika.
3. Definisana stopa koncesionih naknada iz Zakona o istraživanju i proizvodnji ugljovodnika.
4. U julu 2012. Vlada je utvrdila Fiskalnu politiku upstream industrije ugljovodnika, kojom je definisan model i visina ubiranja prihoda države od industrije proizvodnje nafte i gasa. Fiskalnom politikom je predviđeno da ukupni prihod države od proizvodnje bude na nivou od 60 - 70% od ukupne ostvarene neto dobiti kompanije.

5. Zaštita životne sredine

1. Oformljena radna grupa (predstavnicima državnih ograna i civilnog sektora (univerzitet i NVO)) koja će pratiti pripremu i izradu Strateške procjene uticaja na životnu sredinu (SEA) aktivnosti vezanih za industriju ugljovodnika na podmorje Crne Gore (izrada SEA se finansira iz sredstava granta Vlade Kraljevine Norveške (210.000 EUR)).
2. U saradnji sa Agencijom za zaštitu životne sredine i Ministarstvom održivog razvoja i turizma, izrađen Projektni zadatak za izradu SEA.
3. Ministarstvo održivog razvoja i turizma usvojilo Tehnički podzakonski akt kojim se definišu zahtjevi u pogledu zaštite životne sredine (na osnovu člana 60 Zakona o ugljovodnicima).

Prilog 1 - kratak pregled glavnih karakteristika Predloga javnog poziva za dostavljanje ponuda za dodjelu ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodnika u podmorju Crne Gore

Osnovne karakteristike Javnog poziva, odnosno tenderskog postupka su:

- Zakon o istraživanju i proizvodnji ugljovodnika reguliše kompletan postupak raspisivanja, ocjene i dodjele Ugovora o koncesiji za proizvodnju (Zakon o koncesijama se ne primjenjuje, niti Zakon o rudarstvu.);
- Inicijalno se ugovor dodjeljuje na 7 (+2) godine, plus dodatnih 20 (+10) godina u slučaju da počne proizvodnja;
- Odluku o dodjeli ugovora donosi Skupština Crne Gore;
- Tender je otvoren 9 mjeseci;

- Dostavljanje ponude važe 9 mjeseci nakon roka za dostavljanje ponuda;
- Nema otkupa tenderske dokumentacije, ona je besplatna i nalazi se na internet stranici;
- Ponuđači plaćaju naknadu za dostavljanje ponude, u iznosu od €35.000;

Kome se može dodijeliti Ugovor

- Ugovor se može dodijeliti svakom stranom ili domaćem, pravnom ili fizičkom licu koje ispunjava uslove sa fokusom na postizanje ciljeva ovog tendera, i koje je u stanju da dokaže da ispunjava tražene tehničke, finansijake uslove i uslove bezbjednosti na radu i standarda životne sredine, a koje na najbolji mogući način zadovoljavaju primarne principe zbog kojih Vlada raspisuje tender i koje su finansijski, stručno i tehnički osposobljene da to urade na najbolji mogući način, a sve to uz postizanje ekstremno visokih uslova iz oblasti bezbjednosti na radu i zaštite životne sredine.

Kome ne može biti dodijeljen Ugovor:

- Kompanijama koje dolaze iz poreskih rajeva i ofšor destinacija, odnosno kompanije koje su registrovane u jurisdikcijama u kojima nadležni organi Crne Gore nemaju pristup kako u pogledu registracije tih kompanija tako i u pogledu finansijskih izvještaja;
- Kompanijama kod kojih krajnja vlasnička struktura nije transparentna za nadležne organe Crne Gore;
- Kompanijama sa kojima nadležni organi Crne Gore imaju negativno iskustvo;

Što ponuđači dostavljaju kao ponudu:

- Ponuđač može da dostavi ponudu za više blokova;
- Tehnička ponuda se dostavlja za svaki blok posebno iz razloga da bi se moglo vršiti poređenje ponuda po blokovima u slučaju da se više kompanija prijavi za isti blok;
- Ponuda se sastoji iz tri dijela:
 - a) podaci o ponuđaču, uključujući finansijsko stanje, organizacionu strukturu i vlasništvo, traženo iskustvo;
 - b) pregled sistema upravljanja zaštitom na radu, bezbjednošću i standardima za zaštitu životne sredine; i
 - c) tehnički dio, uključujući ponude za svaki pojedinačni blok, obavezni radni program, obuku kadra koji se finansira iz javnih resursa.
- Oblik *performance* garancije ponuđača je opcionalan, u smislu da može da bude i bankarska garancija ili garancija kompanije, s tim što ta garancija pokriva sve predviđene troškove iz obaveznog radnog programa koji je ponuđač preuzeo da izvrši u inicijalnoj fazi, a koji je usaglašen sa Koncedentom,
- U slučaju da dođe do proizvodnje ugljovodnika, dodatna garancija će biti definisana ugovorom i pokrivaće Program razvoja i proizvodnje.

Stavke podložne pregovorima

1. Površina Ugovora o koncesiji za proizvodnju,
2. Trajanje različitih faza Ugovora o koncesiji za proizvodnju, dok su maksimalna trajanja faza definisa Zakonom o istraživanju i proizvodnji ugljovodonika,
3. Sadržaj i obim i vremenska dinamika za obavezni radni program,
4. Predviđeni iznos za pokriće minimalnih rashoda u slučaju neispunjenja obaveznog radnog programa,
5. Obaveza obuke i edukacije koja se odnosi na upstream sektor za organe javne uprave ili druge institucije koje se finansiraju sredstvima iz javnih prihoda

• Oko čega ne može da se pregovara:

1. Modela ugovora (ugovor o koncesiji, ugovor o računovodstvenim evidencijama, ugovor o zajedničkom operacijama)
2. Svih iznosa, obaveza i odgovornosti koje su propisane Zakonom i podzakonskim aktima, uključujući sve fiskalne obaveze (porez na dobit pravnih lica, super porez za pravna lica koja se bave *upstream* operacijama, naknadu za površinu, naknadu za proizvedenu naftu i gas (*royalty*), naknade iz oblasti zaštite životne sredine.

Javni poziv ima devet priloga I to:

1. Prilog 1 - Zakon o istraživanju i proizvodnji ugljovodonika;
2. Prilog 2 – Podzakonski propisi za Upstream operacije u skladu sa Zakonom o istraživanju i proizvodnji ugljovodonika;
3. Prilog 3 - Nacrt Ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika;
4. Prilog 4 - Fiskalna politika upstream industrije ugljovodonika;
5. Prilog 5 - Definisane površine za Prvi tender za dodjelu koncesija za podmorje Crne Gore;
6. Prilog 6 – Uslovi vezani za ekološka pitanja, turizam i interese ribarstva;
7. Prilog 7 – Uputstvo za podnošenje ponuda
8. Prilog 8 - Forma garancije za ponudu;
9. Prilog 9 - Izjava o čuvanju povjerljivih podataka

Uz Uputstvo za podnošenje ponuda su priložena tri obrasca:

1. Obrazac A - Podaci o ponuđaču i o njegovom finansijskom stanju
2. Obrazac B - Zaštita na radu , bezbjednost i zaštita životne sredine
3. Obrazac C – Tehnička ponuda – glavni dio

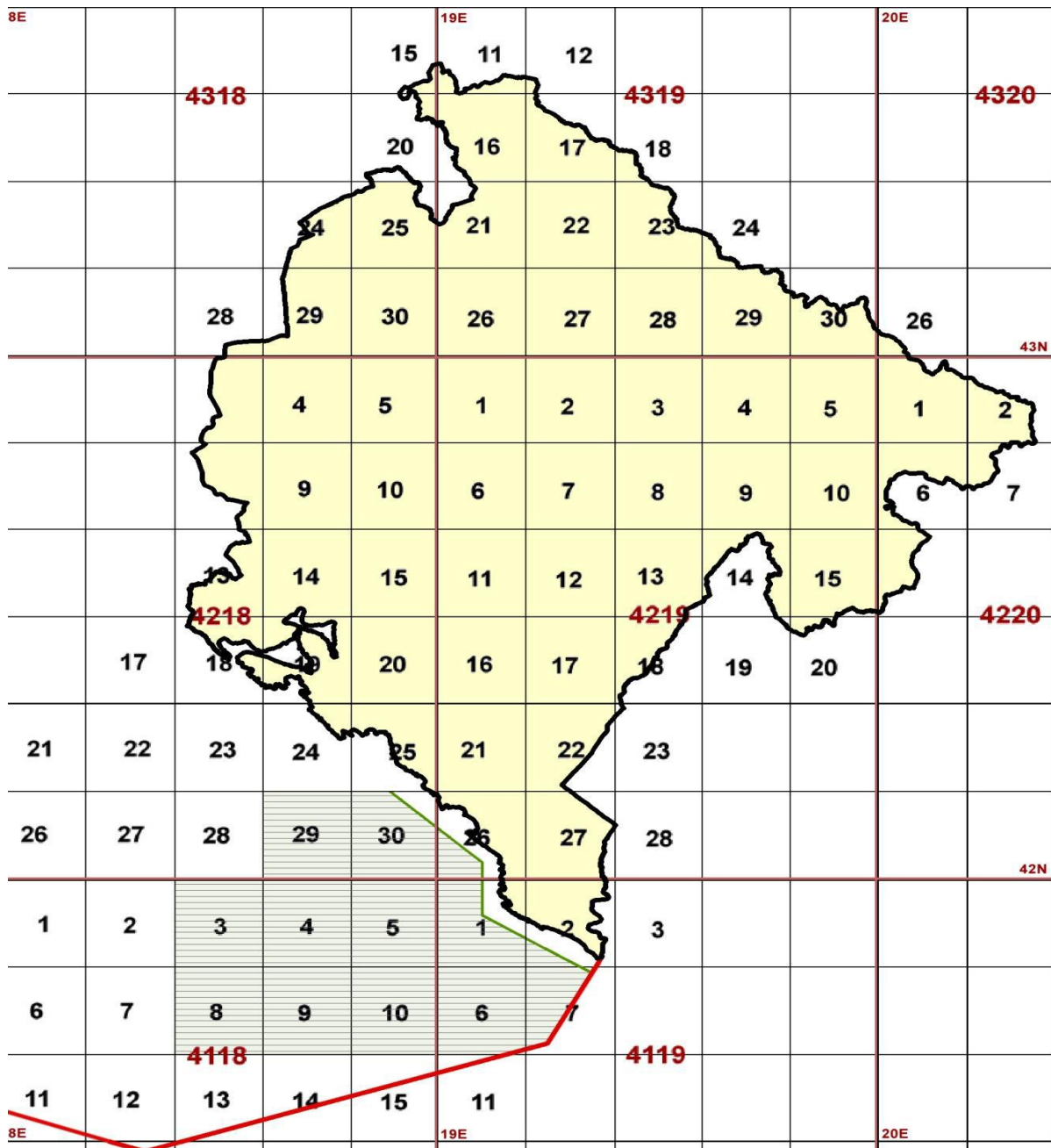
Prilog 2 - Lista kompanija koje su posjetile Sobu s podacima

BROJ	KOMPANIJA	ZEMLJA
1	NOBLE ENERGY	SAD
2	EDISON SPA	ITALIJA
3	EXXONMOBIL	SAD
4	NOVATEK	RUSIJA
5	ENI SPA	ITALIJA
6	ANADARKO IEC	SAD
7	INA	HRVATSKA
8	JX NIPPON	JAPAN
9	TOTAL	FRANCUSKA
10	HESS CORPORATION	SAD
11	HELENIC PETROLEUM	GRČKA
12	TRAJAN/ENERGEAN	V.BRITANIJA/GRČKA
13	NIS(GAZPROM)	RUSIJA
14	STATOIL	NORVEŠKA
15	WINTERSHALL	NJEMAČKA
16	WOODSIDE	AUSTRALIJA
17	RWE DEA	NJEMAČKA
18	MARATHON	SAD
19	BG GROUP	VELIKA BRITANIJA

Prilog 3 - Lista kompanija koje su iskazale zainteresovanost za dodjelu Ugovora

BROJ	NAZIV KOMPANIJE	ZEMLJA
1	NOVATEK	RUSIJA
2	NIS- GAZPROM NEFT	SRBIJA
3	HESS CORPORATION	SAD
4	TRAJAN OIL&GAS – ENERGEAN OIL&GAS	VELIKA BRITANIJA - GRČKA
5	EDISON SpA	ITALIJA
6	GEOPARTNERS LIMITED	VELIKA BRITANIJA
7	TDE SERVICES	MAĐARSKA
8	HELLENIC PETROLEUM	GRČKA
9	STERLING ENERGY PLC	VELIKA BRITANIJA
10	ENI	ITALIJA
11	NORTHERN PETROLEUM PLC	VELIKA BRITANIJA
12	TOTAL	FRANCUSKA
13	INA	HRVATSKA
14	STATOIL ASA	NORVEŠKA
15	PREMIEROIL	VELIKA BRITANIJA
16	SEAENERGY PLC	VELIKA BRITANIJA
17	EXXONMOBIL INTERNATIONAL LIMITED	SAD
18.	WHITE FALCON	ŠVAJCARSKA
19	JX NIPPON EXPLORATION AND PRODUCTION	VELIKA BRITANIJA
21	NOBLE ENERGY	SAD
21	ANADARKO International Energy Company	SAD
22	WINTERSHALL	NJEMAČKA
23	WOODSIDE	AUSTRALIJA
24	RWE DEA	NJEMAČKA
25	MARATHON	SAD
26	BG GROUP	VELIKA BRITANIJA

Prilog 4 - Mapa blokova za prvi Tender

- Blokovi za dodjelu ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodnika su osjenčeni horizontalnim linijama,
- Zelena linija je na udaljenosti od 2-3 km od obale,
- Crvena linija predstavlja granicu na moru sa Republikom Albanijom, odnosno Republikom Italijom